

Om boederen root ons Stadt houdet en manieren
van leue ^{en huys} Dan den Adeleyken Heijen van Gaufoyer
facta s^r francis van der werken den welken de
hoedlyk heeft verheven ende te leuvent
faenger de voorste drie en eenen halven
mezen weylant geleegen tot gaufoyer
soo als hiel vooren gere genoteert staet,
soo als ge hem compenant aengekomen by koop en
compaenst en daer op my volgh de transport van syn
die verplaet ~~ting~~ twaegh s^r Jacob Boll [#] blyvende den vrogh
egeen regt - twaegh s^r francis van der werken, eerst [#] steff
actie, ofte p^r s^r francis van der werken, eerst [#] steff
tentie, daer op te dienst man in dese eynde heeft in die
behouden, ofte te quatelydt, gedaen hulden, manschap, en
reservieren in den behoorlycken eed van trouwen, belo-
eengetwye
vende het selve landt, te sulken houden
en doen houden, tot een regt, en een onverstey
felycke off leen, aan den addelycken hyde
en leen hoven van gaufoyer voorn, te
verhergewaden, so menigmael als het niet
regt vervalt, behoudens den hoog stele
steere van gaufoyer, als leen the, en een
idet syn gaet regt, wyder de stedewind
en hoff regten daer toe staende behoorlyck
voldae, en betelt aldaer gedaen ende gepa-
seert, op den 10 Januarij 1531

koop penit: 300 guld: W: M: Andely Hach: griffel
komt den 40^e penit: 4-10-0 H: Gorlegh
P: Scholt

147

*Graafschap
van Vlaanderen en
de hertogdommen lant*

Sy Willen Giurde Baron van Wittewort vader heit
 dat s: Roomse ruyke, gry heer vander hout, greef van
 stadt, bisschop Druyven, bisschop Middelkoij te Lierghet
 alv menches van myn en verleghet van gallooye dorrount
 dat by delyt dene pleint gecreke wylde van delys dat
 dene by desen hertogt Jan van Schouwmauer als mas dan wouben
 was cyfher vaders Wijlen Daens bisschop dene vredaluyt meyzen
 laets off so groot, en alz een godheit is onbedreest mit
 gelijker vredaluyt Maroyt leclantus en d'gader syd' bisschop geniet
 mit gelijc sene paulbets van denoyden gry suyl godheyd is dene
 d'opius' Regt, Hertoghe van opius Regt aff chelvarts op
 tot s: godes van olyce greef van Baelw Arct, is greden refutare
 dene d'gente van denoyden gry d'gryt van gendt, sene
 baron van Wittewort als legher van myn en verleghet van gallooye
 land d'vrouwe Jede van Charente, dene hertogt Jan van Schouwmauer
 is qualite als voor door vondeling van Daens bisschop van denoyden
 en bestoring, dene d'gente van hertogt Jan van dene vredaluyt
 meyzen laets' hier door en niet is verleghet van ons, en onse myn
 en verleghet van gallooye so d'leghet als d'vact tot dene
 d'vact dene ouderste felijcijt, effloes in alder maniere als myn d'vact
 ons, dat te liek plant te sond, begonreghet ons is des yere 1477
 voet en d'vact, dene d'gente van hertogt Jan van Schouwmauer
 van hande van myn gry bet was denoyden als stadtgher te s: gto
 myn en verleghet van gallooye hertogt Jan van dene maniere van
 treulich grydag, die presentie van Cuccio's Cuccioffy was gelyc
 en, Willem Remauff van Hale Stadhouder tot denoyden als legher
 daer tot bestreghet d'gryt gryt is denoyden so gryg van Willem
 Giurde Baron van Wittewort als legher van myn en
 verleghet van gallooye van dene hertogt Jan van Schouwmauer
 dene d'vact van dene hertogt Jan van Schouwmauer

Iphi willen Vincent Baroy van Mittenhout
 vader heit des s: Roomse Rijks rijke mij
 heire, vader en hout heire vande stadt
 Bisschop Druyven, Bisschop Nijmegen vader
 te Lierghet als legher heire, vader van myn en
 hertogt van Gallooye Dene Cond
 dat voor ons en onse mannes was lieg,
 geconspireert is dene sene gryt
 jans' Schouwmauer en leghet opgedragt
 en in p'beveghet hande gestelt dene
 recht te belte van febri mense, weghants

achter groot onderclan inde heerlijchheit
van Enspijen gemaet ende onbedeelt niet
dat sonne penelot van dwongeld, gelijk
is genaempt des Sijcamp, ont die gansoijen
he sterk sterkende banden gansoijen
noghe oft sijt want op tot jor' johan
vander Cliften heere van machte Aert
ende rechte arbe toe. Rovidec de ge-
meente van Dwongeld, prijde, den gemaet
tegheer bruyt van middenhout ende
des broofs heere van machte sijnde thie
leuwerich aende, voorschijder huysse ende
heerlijchheit van Enspijen omme. naer
voorgaende remintiatie ende des istam
go. vane & Tochte vant broofs lant die
den gemaete goijer jans' schoumaer
was hebbende. voor de tadt hondre ende
leuvenmey heeft afftergrad, ende gero-
mincieert omme in die hooch, naer bro
ga ende vreesoepinge. Gij des broofs lant
goijer jans' schoumaer sijns soengedaes -
was apprebende obeslote mit onslaginge
was apprebende dat dede. te ligghiche, soeken
van sijns, dat niet was, Oo hebbet wij
mannen mijns dat niet was, Oo hebbet wij
op staende voet door wedens broofs daer mede
verlydt ende verleut gelijk wij verlydt ende
verleut bij des, Antoni jacobs vander Whiet,
ende dat is groederlijcke ende susterlijcke ge-
rechticheit do holt vande broofs, des, inde
lant gemaet, ende onbedeelt als broof cleyn is
met alle fehelen, en naderlijcke wechte, met
clant geholpe van dien ges, mijns landt, gelijk
obeslote, & broofs lant hier voortbrachte, en gemaet
was ons ende onse ense huijsen Ende heerlijcheit van
gansoijen pro dichreit allt verballt tot deser recht
erftlech is alder maniere als mo die susterlijck is
van ons te leue, te houdet oghoudelijck ons ons
des ijgelich sijns wecht hier van brent en niet ja
coest vander Whiet, groeder vande broofs heerlijc

Gansoyen

Antoni Jacobi vander Wielde van Breda was in hys
stad van Breda gescreven als stadhoudre van Breda. wordt
vande hysche ende heerlijchheit van gansoyen gheleert
ende ende maect dat van trouwens gedads tem pte
sente van Adriaen Pauwelsz secretaris van dicon
geld, gansoyen ende Willen Harmensz van Balen
alt ledenmannen hier toe specialijckhs beschreft
do in encoede ondertekent den 7 mei 1669.

Op den 13 july 1695 doel verenigde Staten Willem morgh
lant bij transport overgaecht den hovet vande vleuten
sijn broeder voor stadhoudre der mannen van Leen
kijzer en m. iehan Buys ende Velt en mit plecht van
Lidde als constaert by de minuten.

Comparaerde voor stadhoudre ende mannen van
Leen Van Den Dijcken huyse ende Leenkamer van
Gansoyen Linij. heert vander Bleuten, die welke
conchdelijck vande een eygelyck sijn goet recht
lych heeft verhevien ende te haer ontfangen den boer,
stachde drie ende een halve merghen ^{merghen op de gantijne}
met ~~een~~ ^{een} roek drie ende een halve merghen land
comparaerde. Gevert van Ceulen, wort beeldt de
gansoyense Steeg, wist ~~daer~~ me voordien van vee
seren, zagen me vrouwe Baronesse van Lutten
hert, wodde de gemeente van Dwoefeler, hem
jaengedomen by vergiste ende transport van Antoon
Vander Bleuten sijnen broeder Lutte in dato den
13 july s' jaers 1695 blycende den boer gevert
vander Bleuten, Lut, storf, en Oostmunt, waer
die qualiteit heeft gedaen huyse ende den boer
geken hert van vrouwe, ende manschap te horen
A selve landt algyt te sellen houden ende daer bin
van ten onverstrenglichen erfleon van den Dis
lycken huyse ende Leenkamer van Gansoyen vander
Lut. toe s' jaers 1695 alrigeworden en anderde Mensechters
de oppita dat van daer toe staender beghelyck vader ende moeder
dragten vandt gh. Aldis daer ende gapproct op vader den vaders
18 jhr. 05 o. o. twintichper piewt. Sietter vaders gaffent gelyck
vaders a. o. twintichper piewt. Sietter vaders gaffent gelyck
vaders a. o. twintichper piewt. Hillegom Maart 1695. Faet
dus volgden daer al daer
commis sode.

J. Brugghen. J. Brugghen. J. Brugghen

Philippe de Bilt

facta

and we have

Bridgeman
Stargazing
Cornish
Simon de Geer

in Reinhardtstr. 6

B. Giverny
1895

Saltes

ij merghs lantt gemaect paddelgoff
gelyce inde veening merghs

*S*lyc Zogas Haros was vadersoorst haer was Drougely
ende besoedes, alz heuwoer was myn te heyligheit van
gausoyes tots roudt dat by slyc en d'leent groen
slyc by slyc ende verreent by doct' mervior van
graalde alz was ende montheit van Maria was hoor u —
Endt in dijn qualiteit leuebreyer van philip' van Groen
is syne leue gelycomte gedaen tot hoghtey alroeff
slyc alle merghs lantt gemaect paddelgoff gelyce
is vint merghs lantt oft so groot is elgh deselue inde
aerentich merghs onder Mervior gelyce is d'leent mervior
ende huiden van Elke handricher, best mervior
was voor R' philip' van Groen, sterkende vande straet
af tot des bannen van Drougely tot d'leent mervior
de graalde qualitat qua door d'onekydus van R' philip'
philip' van Groen reuele forme, d'leent mervior
voor R' alle merghs lantt gemaect van d'leent mervior
out ende van slyc ende heyligheit van gausoyes, son
inkeldeels oelt te verbaet tot denk wrighte effens
in ander maniere, esmy die slyc is te leue, te
vindt D'leent mervior tot vint en d'leent mervior
slyc recht, endt gemaect van d'leent mervior
graalde oet haerde was my d'leent was d'leent
alz stadthouder van R' slyc ende heyligheit
was gausoyes, hulst, eerst ende manuschap van trouw
g'faren ter representie was das gaupe de gausoyes alz
das ius gaupe van gaupe, alz eelmaende daer toe
potialgh d'leent slyc d'leent mervior tot
d'leent Zogas Haros van Cattelworp alz Oudewerlde tot gaupe
ende d'leent tot gausoyes en slyc g'faren tot gaupe
gegaengs dat xiiij^o Maart 1656

*S*lyc Zogas Haros was vadersoorst haer was Drougely
alz heuwoer was myn te heyligheit van gausoyes tot
dat slyc en d'leent g'faren tot gausoyes tot
Maria was g'faren, marie g'faren tot gausoyes tot
gausoyes tot Maria parf' her d'leent tot gausoyes tot
bestoye nech g'faren tot gausoyes tot slyc tot gausoyes

Heij d'laen, Wintertide was Giffenort bygheer van
hoest, ~~now~~ was besoys Trouwenz who also Leengaez
vand Synt ende Sintlyghet was haefsigh vngewant
t' aldeur ont gecompagnet is Cornelis Driewer —
Schoy als prinschalich hebbende bay Marca bay, hervm
rees, hellegh Mervior ~~is~~ grancler in syne leue
t' aldeur D'coffart bay, etys is meulens boor profert
new? D'coffart bay Heelghes t' paffect Ceyden
bay dat odyt leys meer iibbo ont Saet homoz
new? Mauns was ley boscalyke ~~dat~~ goont, ghelestehey
souly vnde sijn leys dat seyt in qualiteit en goot —
is ouf ~~gaent~~ t' oeffe ~~gaent~~ landt of vo
goott is rey, alle tot den omt' ercept omhuy
ter planten t' vndertijt de geringe ~~merghen~~ ~~merghen~~ t' leyses is
is noch heden myn allen d' goot, ~~out~~ ~~out~~ regent
vay Gregor ~~as~~ hyder was elant haendallis bay affay —
Gest ~~has~~ vercoffet met de boordt ~~the~~ myn ~~merghen~~ ~~merghen~~ aldestint
stakenen bay, ~~merghen~~ stracht ~~myt~~ ~~voort~~ op tot dy —
Kouwe was trouwenz toe vandt eer mede te beginnen
in eenmaning t' d'ys dat west Gant ~~voort~~ ~~voort~~ at bij
op tweede boordt ~~daer~~ mede ~~8cijt~~ ~~8cijt~~ ~~8cijt~~ ~~8cijt~~ ~~8cijt~~ ~~8cijt~~

~~Cultos~~

geleyde wij sçys ende scceney by dops dag voor
ghecooffte gromedt hude, haerlycht m'delers
ghecooffte een meyden crants hier doore gemaect
si gemaecte was out ende ope daghe ende
is gemaecte was gemaecte toe drik kerst dat t'gael
haerlycht was gemaecte toe drik kerst dat t'gael
tot dene reden vander haerlycht effelen is galder
maentie nemaz die geloofs ende ghelycht is tot dene
te houder ghengeliche wachten out ende dat der
gut wacht, ende dat was gemaecte boven op dat
gheloffen des houers was mij gauw best was d'indien dat
aet d'ind houder van ghecooffte huyse ende haerlycht
was gemaecte hant dat ende manhaft was trouw
gemaecte toe presentie was billem was d'ale, Aet paalrepp
billem billem op haerlycht ende dat dat was
haerlycht aet leuenhuyce hier tot p'stueyste
d'ortgh d'ind d'vrouwe toe houder bij billem
Wijndt d'ares was billem orst bey herc dat soest
herc dat besoijc trouwelsch op, als d'vrouwel dat
guyse ende haerlycht was gemaecte ope daghe en
soest gryf g'glaugt des leys marts 1660

Mij d'willen Wijndt Baron van mittenhout
gaender heire die h: Roemerschē Rijke vry
heire vander hout heire vande stadt be
sijds Droncates Archipel Nijmendo. en ter
hiet al leuen heire vande huijsen ende
haerlycht van Canseijc York Condt dat
enij verlijdt ende verleent hebbes & elijck
wij verlijden ende verleinen bij dese Rockott
soone wijles jan Rockott vander hout heire
ende drijfes seckere treue merys lant oot
soe groot ende klein als desclue ynde haer
lycht was M'delers toe placte g'nampt
de versterk m'rges & d'iges is in noch treue
merys allodiael geest g'nampt des paddes
heeft omt d'ebbe vande kinderen van clark
wendrich vande offring evert des vrouws
welost jans met de vrouws treue merys
allodiael geest stonckende vond, heire
v'raete. at sijtbaert op tot des banno
was d'roncates toe des vrouws Compasant

door het overlijden van sijn voors' vader sal
alredestorven ghe als vaders voorne. daer van
heue volger ghebrude overleve. de voorste
twee mynghants leuenvaert aen de huyse
ghe. heue lijkheit van Cansoijes huerve
wurde ghecreet geroest ende. gheeyndotter
was ons ende. onse huyse en heue lijkheit
van Cansoijes soe dierblyk als t'werelt tot
eendes onverstortelijches dethels is alder
mannich als mes dien schuldich is ons te
les te houdens behouwend ons ende en
dier sijn recht hie van haest des gema
des gemeltes Rockelt jans' vander wile
is houdens van mij huijheit van huidichuys
statthouder vande voorschuijs ende.
heue lijkheit van Cansoijes huidt eerst en
maneschap van trouwes gedad ter pincen
tie van Adriaen Paffhier seneant van
Gesoyes ende dwongelaen ende willens hier
muff van Dales als heummannes vande
huyse ende heue lijkheit van gaubbijes
hier toe specialijches verfocht sijnde. is onson
do. soe huidt wij willens huidt Baron van
mittachent al leeuweler vande voorsch
huyse ende heue lijkheit van Cansoijes onse
gijde aend des vriels gehaenges des zi mei
1660:

Mij Catharina Cecilia Eboray Gonne van
Borcholt mijne vrouwe ene donaerijen van mitt
hert de hout en Cansoijes lande. van Belfj
dwongelaen vande statthouder als testamentair
overledige. van Baron Gonne. en Leeuweler
vande huyse. en heue lijkheit van Cansoijes
doch Conct en malekes hemelijck dat wij ver
lukt en verlaet hadden. verlijcijc en verlaet
Cippeley Henrich Swijgers Wijfij als oen en
vocht van jas borcholt van niet niet ver
laet Gi Maria Sijmonth toe behoechel
dat voorts waeghmeit heeft en sien myngh

Model methuen

Nota dat dit 19t^e t^e leeuw
dissintre leueg vnde van
aenst gheeng wort

dit stond van twaelt in eenen landt
onder meedoen tot overcominge van
cōfusie, als synde een tweede leeuw
die anders stiet. ^{dit op fol. 16c.}

M. Culbre 156
En vleewel siede geledes
is des blanke gesetes des bokke
onder Maubres
Want des thwēd^e was tecesserlyc^e lant vnde
maubres toegescrewe had manne & looche van
ste marie en voer tot gheestes stet hie vnde
~~des~~ op fol. 16c.
Sij Jegas Haros was Wiffelgoest heere van droogelē
Graefijns leste. Ael Leengoor vande huyse vnde geelycht
van graefijns, doch d'ont alene gelyck dat vij Leydt
ende leestert gehoe, gelyck dat vij Leydt ende
des vaste briene d'heere Dierck van Bentw. vnde
Commissie vande gemaecte geclyck had gevonden, also
potialyck tot des gelaant hofte gelyck, vande Ld: Mo:
heere Horommitte d'heere Haros was staten van Holland ende
westvredelandt is dat o. dag. heere burchmē
Aenwoerd, geledes is des blanke gesetes des bokke onder
Maubres, toegescrewe had manne & looche van ste
marie en voer was gheestes ende dat tot proofft was oppemelte
heere Ld: Mo: was ons voor den hilt als t verhult tot den
rechtes effrees, is alder mannes alse die schelding is van
ons, ons oapt voor de huyse vnde geelycht van graefijns
te lees te sonden, also synde van alle voorgaende opre
faende gelyckeleys d'heere Dierck, tot despe tijt toe
voerach gelyck ons ende des gelyck haet rechte
ende hier was heest des voorgaenden heere Dierck van
is haende was mij ghevert was merijng^e als statthouder
van d'heere huyse vnde geelycht van graefijns, hulst, vnde
ende maerhaf den trouwē gedane ter proofft was
heere Leibar vande boclaert, presidat d'heere d'heere
Haros ende frauort vande boclaert, borgmeester
van specie stede, also leenmanne hier toe potialyck
gongt gheue ende dienregh v' godt gheue by Jegas Haros
was Wiffelgoest oapt gelyck als des brieff gelaugt des
xviij April trypt vnde viffting

Sij Jegas Haros was Wiffelgoest heere van droogelē before
dat des leengoor was huyse vnde geelycht van graefijns des
d'ont rechtes gelyck dat vij Leydt v' leueg vnde, gelyck vij
Leydt vnde leueg by des vaste briene d'heere Dierck van
Hentwester vnde Commissie was gemaecte gesetelē gedaen
also potialyck tot des gelaant hofte gheue was Ld: Mo: gheest
gemaecte d'heere Haros was staten van Holland v' gesetelē gedaen
schoor & gheude van tecesserlyc^e

Lant) gecreyt tot Melbey, toeboegende hert
maens & leuster was S: Maria Groot tot Japetus
vande dat tot heerlykste vande eygenheit was D: Mo:
vay ont, soe d' hert tot een wortz —
effels in alde maniere, asmen in ghulden van ont —
rech opf de huyf end verlypt was van sypp hies te
goede als gheen was voorgaende opds stande ghego =
= weddy vnde gheestig tot wpe tijt toe Vlaey.
bedouwelyk oet vandt as jyelte was wyt, dan ghe
vay gheft, in voorgaende geet, D'ark Crab is
gaande bay my d'uyt van D'urhuyt, als Stadhoudcr
veg d'hooyf end verlypt was van sypp hielte
vint vandt manhof was trouwes gheue, ter —
presentie van d'ezel d'ebas was belaet president
hipps der Feds quipps vnde M: Krausbyd was
perdark doegd. Hoe pijnlyc hielte als leu manier
wer toe hercylek spelt gheen sijt verduide van
ghebyt by Johas Ibaros was vleugel auf ghege
ag d'opf krieff gheangt d' xviij April xviij. Drey
endt brattes

M: gwillen Minnert Barre, van mittenwoort
baender heere. des h: Roemstede Rijckewij
heere baender hont heere. vande. Stadt be
soijc diengdes brudeker Nijmegen ter hicht
als leue heere vande hysse. ende heerlycht
van Faroijc Gods Conde dat hys verlijdt ende
verlicent hebbes gelyck hys verlijct ende ver
leue gijdeles. Ichare gwillen vleghoer
Commis als speciale last ende proovinacie hert
vande was Ichare. Johas van Bleeflyck ont
fangen gmal vande Ecclesiastique godes
ws ende incomptg vande. D: Mo: hens
statcs was Holland ende d'ort vleiffant tot
d'ort acte in dato des 19: October 1660.—
als synde des gemelde heere ontfanger gmal
gijde oppemente haer D: Mo: Ricardus gcom
mittende Raedt brie toe g'antwerpen
indato des 29: Junij anno 1660 als doortre
lyden was D'rich Coable. sijc comte te varen
peecken vlewend est thiede. g'elge tot Ma
ire, g'charte des volckre ote haert gheude